Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй орган

1940 оной апрелиин 20
суббота
№ 91 (3092)

Сэн 10 мүнгэ

ТАСС-ын буруушаал

„Афтонбладет" газетын каунасска корреспондентын мэдээсэлhээ баримта болгон, Рейтер гэжэ английскэ агентство болбол, Москвада байгаа германскэ посол хадаа Норвегидэ германскэ сэрэгүүдые абаашахын тула Мурманск ба Мурманскэ түмэр замые хэрэглэхыень Германида хүбшөөрэхын эрилтэтэйгээр нүх. Молотовто хандаба, тиигээд Советскэ правительство энэ эрилтыень буруушааба гэhэн мэдээсэлые тараана.

Рейтер агентствын энэ мэдээсэлэнь үнэн байдалтай тааралдагүй, ушарынь, Германи хадаа СССР-тэ тиимэ эрилтэтэйгээр хандаагүй гэжэ ТАСС недүүлхээр эгигэмжэлэгдэhэн байна.

КОНТРОЛИИН ЭРХЭ БА ЕДИНОНАЧАЛИ

Администрациин ажал'ябуулгые контрольдохо эрхэ хадаа заводской, колхозно, совхозно парторганизацинуудай гарта байгаа түйлэй ехэ, сэгнэгдэшэгүй хүсэтэй зэбсэг мүн. Энэ хадаа партийна эхин организацинуудые үйлэдбэри тээшэ, предприятинуудай хэрэглээ ба интересүүд тээшэ, хэзээнэйхиhээшье үлүүгөөр хандуулhан ба дүтэлүүлhэн байна. Ажахын байдалай түлөө ба гүрэнэй планууудай дүүргэлтын түлөө предприятинуудай ба коммунистическэ организацинуудай харюусалга дээшэлээ; мүнөө хадаа олон заводууд, фабрикануд, колхозууд ба совхозуудта үшөө үзэгдэhөөр байгаа, бухы зарахагүй үзэгдэлнүүдтэй — эдэгайрэлтэй, хайша хэрэгээр шалыгатай, хэрэгые эзэн бэшээр абуулгатай тэмэсэхэ, тэдэнэй хэсэлэнь шангадаа.

Контролиин эрхые шадамаргаар хэрэглэлгэ болбол партийно-политическэ ба ажахын хүдэлмэринүүдые эhотоорэнь зохилдуулан ябуулгада туhална, ажахын ябалайдалда партийна эхин организацинуудай саг үргэлжын түлөөс бодото хэрэг дээрэнь шалгана. Контролиин эрхэ хадаа партийна организацинуудай хүдэлмэриин практикада хаана бэелүүлэгдээб, энэ эрхэ шадамаар хаана хэрэглэгдэнэб,—результадуудань нюур дээрэ. Ленинградай, Красногвардейскэ районой заводууд ба фабриканууд болбол 1939 ондо 1 миллиард 600 миллион түхэригэй продукци оронд гаргаба. Энэ хадаа 1937 онойхиhоо 40 процентээр ехэ байна. Районой бухы предприятинууд булгадаа нэхүү планаа дүүргээ, олонхинь хэтүүлэн дүүргээ. Красногвардейскэ партийна организациин хүтэлбэрилэгшэд болбол — районой предприятинуудай амжалтанууд хадаа администрациин ажал'ябуулгые контрольдохо эрхые партийна эхин организацинуудай большевистскаар хэрэглэhэнтэй нягта холбоотой гэжэ тон зүб тооложо.

Абаад үзэбэл, администрациин ажал'ябуулгые тэрэ Ленинградай заводской түрүү парторганизацинуудай контрольдоhоной опыт ямар юумэндэ hурганаб?

Нэгэдэхеэр, контролиин эрхые бэелүүлгэдэ харбаа партком гү, али партбюроhоо гадна, харин бухы партийна организациин гэшүүд өөрөө хабаадаа бэ, эгээл тиимэдэ энэ эрхэ хадаа ашаг туһа үгэхэ, үйлэдбэриин ябасада хайтар нүлөөлхэ байна.

Гүрэнэй планиие муугаар дүүргэдэг, гээгдэнги предприятинууд дээрэ администрациин ажал'ябуулгые контрольдохо хэрэгтэй гэжэ зарим партийна хүтэлбэрилэгшэд hанадаг. Энэ—эндүү! Устав болбол контролиин эрхые бухы партийна эхин организацинуудта олгоhон байна, тиимэhээ, бухы парторганизацинууд болбол завод гү, али фабрика хадаа гүрэнэй планиие дүүргэнэ гү, али дүүргэдэггүйшье hаань,—энэ контролиин эрхые хэрэглэхэ ёhотой.

Хоёрдохёор, ажахын процессто орolсохо, администрациин ажал'ябуулгын hула талыень хараха байтараа зайсуулха, тэрэнэй дутуунуудые элирүүлхын тулада, үйлэдбэриин бухы хэрэгтэ гүнзэгыгөөр оролсохо, предприятиин экономикые шэнжэн мэдэхэ хэрэгтэй. Предприятиин эрхим хүнүүд өөрынгөө зэргэдэ нэгэдхэгшэ, үйлэдбэриин партийна организаци бүхэн хадаа, администраци өөрынгөө үгэhэн заабари ба түбшэл бүриингөө үндэhэтэй ба тодорхой байхын тулада үйлэдбэриие гүнзэгыгөөр шудалха хүсэд аргатай байна. Эгээ тиихэдэ, ажахынхид болбол партийна контролиин бухы хүсые мэдэжэ абаха байна. Продукциин саашанхи ургалтын тула бухы аргабайдалаа бүрин хэрэглэхэ, өөрынгөө оборудованиие хүсэдөөр хэрэглэхэ—зорилго бухы предприятиин урда байна.

Гурбадахяар, партийна организаци хадаа директорэй гү, али главна инженерэй ганса юрэнхы докладуудые саг сагта сонособоор хизаарладаггүй, харин ажахынхидай хүдэлмэриие тус-тус hалбаринуудаарань, асуудалнуудаарань шалгадаг ба контрольдодог газарта, администрациин ажал'ябуулгые контрольдолго бүри hайн ашаг үгэнэ гэжэ тодоруулагдаhан байна.

Администрациин ажал'ябуулгые контрольдохо эрхэ хадаа начальнигуудай функцида хабаадалсаха эрхэ бэшэ. Энэ хадаа ажахынхидые ба специалистнуудые бээсэрээ hэлгэхэ эрхые предприятинуудай партийна эхин организацинуудта үгэнэгүй. „Ажахые хүтэлбэрилгээр өөhэдтөө хабаагүй функцие партийна организацинууд бэедээ абажа, ажахын органуудые бээсэрээ hэлгэhэн газарта,— партиин XVIII съезд дээрэ нүхэр Жданов хэлээ hэн,—эгээ тэндэ, хүдэлмэри хадаа мухардалгада зайлашагүй ородог байна".

Контролиин эрхэ олгогдоhон партийна эхин организацинуудай зарим хүтэлбэрилэгшэд энээниие үшөө ойлгоогүй байна. Ленинградта, Хоёрдохи Табанжалай нэрэмжэтэ, нодоболбосоруулха комбинадай партийна бюро болбол ажахынхидта туhаламжа үзүүлхын оронд, тэдэндэ захирдаг байгаа. Энэ партийна бюрогой тогтоолнууд хадаа иимэ пунктнуудаар дүүрэн: „Нүхэр Вагановта дурадхаха", „нүхэр Вагановта заахa", „нүхэр Вагановта уридшалан hануулха"... Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, партийна бюро хадаа директор Вагановые ла харадаг ба тэрэ-энэ юумэ дүүргэхыень тэрээндэ эсэсгүйгөөр дурадхадаг аад, өөрөө ямаршье бодото туhаламжа үзүүлдэггүй байгаа.

Администрациин ажал'ябуулгые контрольдохо—энэ хадаа бухы партийна коллективэй нийтын хүсөөр ажахынхидта туhалха, тэдэниие hургаха, тэдэнэй хүдэлмэриие зүб шэглүүлхэ, ажахынхидhаа гадуур бэшэ, харин тэдэнээр дамжуулаа ажахые хүтэлбэрилхэ гэhэн удхатай.

Администрациин ажал'ябуулгые контрольдохо эрхые предприятинуудай партийна эхин организацинуудай олгоhон ВКП(б)-эйн уставдахи хубилалтануудай удхые ойлгоогүй хүнүүд, — иимэ лэ хүнүүд хадаа контролиин эрхые, ажахын большевистскэ хүтэлбэриин гол принциптэ— единоначалида зүришүүлэн табина. Тус предприятиин хүтэлбэрилхыень гүрэн хэндэ даалганаб, тэрэ хадаа предприятиин хүдэлмэриин түлөө хэнhээшье үлүү ба түбхын түрүүн харюусаха байна гэжэ хэлэдэшье, хэншье мартаха ёhогүй.

Партиин XVIII съездээр партийна эхин организацинуудта олгогдоhон, контролиин эрхые хэрэглэлгэ хадаа абтаhан резолюцинуудай тогтоолнуудай тоогоор тодорхойлогдодог бэшэ. Гол шухалань хадаа абтаhан тогтоолнуудай дүүргэлтые шалгалгада байна. Гол шухалань — администраци ба партийна организаци хадаа гүрэнэй плануудые бэелүүлхын түлөө, тэдэниие дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө большевистскэ оролдосотойгоор ба үнэн сэхээр хамта тэмсэдэгтэнь байна.

(„Правдын" түрүү бэшэгhээ).

СССР-эй ба Литвын центральна холимол пограничнэ комиссиин мэдээсэл

1940 оной мартда, Советско-литовско гүрэнэй хилые демаркацилагаар полевой хүдэлмэринүүд дүүрэбэ. Хилын нийтэ утань 370 километр. Хамтадаа 609 пограничнэ тэмдэгүүд (1218 столбнууд) байгуулагдаа.

Шэнэ хилын топографическэ съемка гол түлэб дүүрээ.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

СССР-эй Верховно Соведтэ Карело-Финскэ ССР-hээ депутадуудые hунгаха үдэр тухай

1. СССР-эй Верховно Соведтэ Карело-Финскэ ССР-hээ депутадуудые hунгалгые 1940 оной июниин 16-най үдэр томилхо.
2. Карело-Финскэ ССР-hээ, СССР-эй Верховно Соведтэ hунгаха hунгуулиин кампаниин эхилхые 1940 оной апрелиин 15-hаа сонособохо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **М. КАЛИНИН.**
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь **А. ГОРКИН.**

Москва, Кремль.
1940 оной апрелиин 16.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Союзай Соведтэ hунгаха Виппурскэ (Выборгскэ) hунгуулиин округые бии болгохо тухай

СССР-эй Конституциин 34-дэхи статьягай ба „СССР-эй Верховно Соведтэ hунгалтанууд тухай Положениин" 21,23 ба 24 статьянуудай үндэhэн дээрэ, Союзай Соведтэ hунгаха №613 Виппурскэ (Выборгскэ) hунгуулиин округые Виппури (Выборг) город центртэйгээр бии болгохо, энээнэй составта: Сиккиярви ба Нохаппес волостьнуудтайгаар Виппури, Цяски, Кякисальми (Кексгольмско), Куркиноко уездүүд, Вяртсиля пункттайгаар Сортавала (Сердобольско) уезд ба Лиуваара ба Куолемаа пунктнуудтайгаар Сальми уезд ороно.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **М. КАЛИНИН.**
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь **А. ГОРКИН.**

Москва, Кремль.
1940 оной апрелиин 15.

СССР-эй Верховно Соведэй VI Сессиин материалнуудые хэблэн гаргалга

Политическэ литературын, гүрэнэй хэблэл болбол СССР-эй Верховно Соведэй VI Сессиин материалнуудые массова тиражаар хэблэн гаргажа байна. СССР-эй Верховно Соведэй VI Сесси дээрэ, Арадай Комиссарнарай Соведэй түрүүлэгшэ ба гадаада хэрэгүүдэй Арадай Комиссар нүхэр Молотовай хэhэн доклад брошюра болгогдон хэблэлhээ гаргагдаhан ба худалдаанда оруулагдаhан байна. Брошюрын тиражань—5 миллион экземпляр.

„Карельскэ автономно Советскэ Социалистическэ Республикые Союзна Карело-Финскэ Советскэ Социалистическэ Республика болгохо тухай» СССР-эй Верховно Соведэй VI Сессиин заседани дээрэ хэhэн, нүхэр Ждановай доклад брошюраар гаргагдаба. СССР-эй Верховно Соведээр абтаhан, «Карельскэ автономно Советскэ Социалистическэ Республикые Союзна Карело-Финскэ Советскэ Социалистическэ Республика болгохо тухай закон» тус брошюрэ соо оруулагдаа. Брошюрын тиражань—1 миллион экземпляр.

СССР-эй Верховно Соведэй VI Сесси дээрэ, СССР-эй Финансын Арадай Комиссар Зверевэй хэhэн доклад ба түгэсхэлэй үгэнь брошюра болгогдон гаргагдахань. „Советскэ Социалистическэ Республиканuудай Союзай 1940 оной гүрэнэй бюджет тухай закон", «Хүвэонhоо олзын налог тухай», «Уилгата окладной страховани тухай закон», «Олзын налог түлэдэг хүнэонhоо байра ба культурна байра - байдалай байгуулалтын хэрэглэлдэ оруулагдаhан татабари тухай закон» энэ брошюра соо оруулагдана.

Оробhото, бобово, крупяной, рис ба тоhото культурануудые буйлуулhанай түлөө гарнцева татабариие болюулха тухай

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Соведэй ба ВКП(б)-эйн Центральна Комитедэй тогтоол

Колхозуудай ба нютагай соведүүдэй тээрмэнүүдэй хүдэлмэриие hайжаруулха, эдеэ хоолой ба фуражна хэрэглээдэ тоhото культурануудые буйлуулгада ба таряа сохилгодонь колхозууд ба колхозникуудые хүнгэдхэхын ба тэдэнэй шухалашалалые дээшэлүүлхын зорилгоор, ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Совет ба ВКП(б)-эйн Центральна Комитет тогтооно:

1. Ороhото, бобово, крупяной, рис ба тоhото культурануудые гүрэнэй, колхозно ба кооперативна тээрмэнүүдтэ, крупа татадаг тээрмэнүүдтэ ба маслобойконуудта буйлуулhанай түлөө натураар суглуулагдажа гүрэнэй доходто ородог, гарнцева татабаринуудые 1940 оной июлиин 1-hээ болюулха ба заагдаhан культурануудые буйлуулhанай түлөө мүнгэн түлэбэри тогтоохо.

2. Колхозникуудhаа гарнцева татабаряар гүрэнэй абадаг байhан, тарянай ба наран сэсэгэй тэрэ хэмжээе колхозникуудhаа болюулан, колхозуудаар оруулагха шухала байhаниие, колхозуудаар гүрэндэ таряа тушаалгаар районой бүриин нормонуудые тогтоохододоо хараада абахыень союзна ба автономно республиканuудай арадай комиссарнарай соведүүдтэ, хизаарай ба областной гүйсэдхэхэ комитедүүдтэ дурадхаха.

3. Ороhото, бобово, крупяной, рис ба тоhото культурануудые колхозуудта хабаатай тээрмэнүүдтэ, крупа татаха тээрмэнүүдтэ ба маслобойконуудта буйлуулhанай түлөө мүнгэн түлэбэринүүд хадаа Союзна республиканuудай Арадай Комиссарнарай Соведүүдэй тогтоолоор хараалагдаhан хэмжээн соо—колхозуудай правлениинүүдээр ба, нютагай соведүүдтэ хабаатай тээрмэнүүд, маслобойконууд ба крупа татаха тээрмэнүүдээр hаа, —нютагуудайхи ажалшадай депутадуудай соведүүдээр тогтоогдохо байна.

4. Өөрынгөө тээрмэнүүдые, илангаяа үhан ба hалхин тээрмэнүүдые байгуулхыень, мүнөө байгаа тээрмэнүүдые ремонтолхыень ба хүсэд гүрнида оруулхыень колхозуудта дурадхаха, энэ хэрэгтэ шухала туhаламжануудые колхозуудта үзүүлхыень — нютагай советүүд ба партийна органуудта дурадхаха.

5. 1940 оной июлиин 1 болотор тушаагдаhан гарнцева таряан ба наран сэсэгые, энэ тогтоолой гарахын урда тэе байhан условинуудтай зохилдоhон түлөөhэтэйгээр, 1940 оной июлиин 10-hаа хожом бэшэ, заготзерногой балансынгай пунктнуудта тушаахыень тээрмэнүүдтэй, крупа татаха тээрматай ба маслобойкотой кооперативна, гүрэнэй организацинуудые ба колхозуудые үүргэлхэ.

ВКП(б)-эйн Центральна Комитедэй секретарь **И. СТАЛИН.**

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Соведэй түрүүлэгшэ **В. МОЛОТОВ.**

1940 оной апрелиин 15.

Москва орохо замдаа

„СССР Н-170" самолёдой борт. Апрелиин 16. (ТАСС). Москва—Чукотко маршрудтайгаар түрүүшын коммерческэ рейс хэhэн самолет Тикси бухтада үсэглэжэ буугаа. Анадырь дээрэ буугаад, Хойто Мүлhэтэ океанай эрьеэр Москвагаа буухаа байна. Хойто шэнэ авиамагистралиин ниидэлгын условинууд тухайда, самолёдой командир Водопьяновай хөөрэхыень полярникууд ехэ hонирхолтойгоор соносоно.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

Алтанай приниск

Николаевск-на-Амуре. Майн голой бассейндэ алтанай ехэ уурхай олдобо. Алтанай шэнэ уурхайе ашаглалга эхинхэгдэжэ байна. Курум-Уряхта шэнэ приниск эхихэгдэхэнь.

ОСОАВИАХИМАЙ XIV ЛОТЕРЕЙН БИЛЕДҮҮДЫЕ ТАРААЛГА

„Осоавиахимай XIV лотерейн биледүүдые тараалга апрелиин 15-да эхилээ.

Обедай забhарлалга болотор. Сталинай нэрэмжэтэ московско автозаводой цехүүдтэ зуу мянга гаран түхэригэй биледүүд тараагдаhан байна.

XIV лотерей болбол «Калибр» заводой хүдэлмэришэд ба служащинуудай дунда тон халуун hайшаал олобо.

Биледүүдые тараалга болбол „Красный богатырь" завод дээрэ. Орджоникидзын нэрэмжэтэ завод дээрэ ба столицын бухы предприятинууд дээрэ амжалтатайгаар тараагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Киев городой, Ленинэй нэрэмжэтэ улица. (ТАСС-ын фото-клише).

150 тонна флюорит

АРХАНГЕЛЬСК. Газарай саг үргэлжэ хүйтэн байдаг условинуудта флюорит малтажа абадаг, Амдерминын заполярна рудникуудта майн нэгэнэй урда тээхи соревновани эхилээ. Горнякууд болбол хоёрдохи квартал соо планhаа үлүү 150 тонна флюорит үгэхэ уялга абаба.

Майн нэгэнэй үйлэдбэриин бэлэгүүдэй книгэ —түмэр замай деподо бии болгогдонхой.

Энэ городой молотовско барилгашад болбол hайн үдэр болотор хэдэн олон гэрнүүдые ашаглалгада оруулха уялганууудые абаhан байна.

171 ПРОЦЕНТ ДҮҮРГЭНЭ

МОСКВА. Сталинай нэрэмжэтэ автозавод дээрэ улам бүри дэлгэржэ байгаа Майн урда тээхи социалистическэ соревновани болбол түрүүшын үдэрhөө эхилээд гайхамшаг результадуудые үгэнэ. Стахановцууд ба ударникууд хадаа майн нэгэнэй вахт дээрэ гарабад. Апрелиин 13-най үдэр, кузнец Сухарев болбол сменынгээ даабариие 171 процент дүүргэбэ. Стахановец Капустин — планайгаа ёhоор, багажнтрамко машинын 150 детальнуудай оронд, энэ үдэрсөө 422 детальнуудые штамповалhан байна. Штампово-механическэ цехын вечно тэнhэгэй стахановско коллектив болбол hайнаар хүдэлмэрилнэ. Энэ коллектив болбол hарынгаа даабариие апрелиин 26-да дүүргэхэ гэhэн уялга абаhан байна.

ЯРМАРКА НЭЭГДЭБЭ

БАКУ. Апрелиин 16-най үдэр, городой 10 колхозно базарнууд дээрэ hайнүдэрэй урда тээхи ярмаркануд нээгдэбэ. Колхозникууд болбол үндэгэ, тоhо, сыр, маха, жэмэс г. м. ехээр асарhан байна. Грузи ба Армениин колхозникууд хэдэн вагон жэмэс ба овощьнуудые асарба.

Колхозуудай поле дээрэ

ХYСЫЕ ЗYБӨӨР ХЭРЭГЛЭХЭ

Петропавловка, апрель 18. (Телефоноор абтаба). Манай аймагай олонхи колхозууд болбол Бүхэсоюзна Партиина Конференциин нэрэмжэтэ социалистическэ соревнованида оролсоод, хабарай тарилгын массова хүдэлмэринүүдые гурбадахи үдэрөө ябуулжа байна. Мүнөө, 1000 шахуу гектарта таригдаа.

Аймагай түрүү колхозууд тарилгаа апрелиин 23-24-нэй үдэр—хүдэлмэриин 8 үдэртэ дүүргэхын түлөө эршэмтэйгээр тэмэсэжэ байна. Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыбикжапов) 229 гектарта ярица тариhан ба шэнисын тарилгые апрелиин 22-то дүүргэхээр хараална. Мүн, „Галын Очн“ (түрүүлэгшэнь нүх. Банзаракцаев), „Путь Ленина“ ба бусад колхозуудта тарилга эмхитэйгээр үнгэргэгдэнэ.

Энээнтэй хамта, колхозно XI хабарай тарилгые агротехническэ боронихон болзорто эрхим шанартайгаар дүүргэхын түлөө тэмэсэлдэ—ажалдаа hайн показательнуудые түйладаг хүнүүд олоороо ургана. Үшөөтын МТС-эй № 9 бригада (бригадирань нүх. Булеев) болбол Карл Марксай нэрэмжэтэ колхозой поле дээрэ тарилга хэхэ зуураа, үдэрайгөө нормые 150-200 процент дүүргэнэ. Тракторист нүхэр Бадма Раднаев үдэр бүри 21-30 гектарта (13 гектарай орондо) тарина. Бадма хадаа апрелиин 16-най үдэр 165 түхэриг мүнгэ олобо. Цыбиков, Цыдыпов ба бусад трактористнууд болбол Бадма Раднаевhаа дутуу бэшээр хүдэлмэрилнэд. Сагаан-Уhанай МТС-эй тракторист нүхэр Балданов колесно трактораар хүдэлмэрилхэдөө, үдэр бүри 10-11 гектар хахалжа, 44-73 килограмм горючие экономилно. Хүдэлмэриинь шанар hайн.

Зүгөөр, эдэ түрүү колхозуудтай адли условитой аад, тарилгаа муугаар ябуулжа байhан колхозууд бии.

„Красное Знамя“ (түрүүлэгшэнь нүх. Сухарев), „Красный Партизан“ колхозууд тарилгаа оройтожо эхилhэнhээ гадна, тэрээниие тон аали темптэйгээр, эмхигүйгөөр ябуулна. Тэдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол түрүүшүүлэй опыдые үргэнөөр хэрэглэхэ, тарилгые эрхимээр үнгэргэхэ хэрэгтэ бүхы аргабайдалнуудаа хэрэглэнэгүй, шухала хүсэ элсүүлнэгүй.

Үсэгэлдэр, ВКП(б)-эйн Айкомой бюрогой заседани болножо, ВКП(б)-эйн Бурят-Монголой Обкомой бюрогой апрелиин 15-най тогтоолые ба аймаг дотор хабарай тарилгын ябаса тухай асуудалнуудые хэлсээд, аймагай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдые колхозууд ба МТС-үүдтэ эльгээбэ.

Е. Ушнаев—Зэдын Аймсоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ.

Хүдэлмэрилөөгүй аад, ремонтдо табигдаба

Иволга. Иволгын МТС-hээ «Коминтерн» колхоздо хүдэлмэрилхээр ерэhэн «ЧТЗ» трактор хэдэн хоног соо юушье хээгүй хэбтэнэ. Яахадаа? Эбдэрхэй байhан ушарhаа поле дээрэ ажаллажа шадахагүй байба.

Капитальна ремонтhоо гараhан гэжэ нэрэтэй тэрэ тракторань ерэhэн газартаа мүнөө дахин ремонтдо табигдаба. Моторынь задалаад үзэхэдэ, зарим часть нуудань элэнхэй ба эбдэрхэй хэбээрээ байгаа.

Үнгэрэгшэ 1939 ондошье ремонтын хүдэлмэридэ мүн тракторнуудань поле дээрэ гараhаар эбдэрдэг байhан юм. **Дашипылон.**

Гектарhаа 100 центнер үбhэ хуряае!

Март hарада үнгэргэгдэhэн, луговодуудай Бүхэсоюзна совещани болбол бидэндэ тон ехэ hургуули болоо. Эндэ ССР Союзай эрхим луговодууд өөhэдынгөө опыдуудые хэлэhэн ба сабшалангай газарhаа баян ургаса хуряаха тухайда докладууд, лекцинүүдые профессорнууд, академигууд уншаhан байна. Энэ совещани дээрэ луговодуудай, герасимовска звенонуудай хүдэлмэринүүд дүнгэлэгдэжэ, сабшалангай газарhаа тон баян, рекордно ургаса хуряаха зорилгонууд табигдаа.

Бидэнэр хадаа, планайгаа ёhоор, энэ жэлдэ уhалагдадаг бүхы сабшаланhаа гектар бүриин 40 центнер, 14 гектар опытно участогhаа гектар бүриин 100 центнерhээ доошо бэшэ үбhэ хуряахын түлөө тэмэсэнэбди. Энэ зорилгоёо бэелүүлхын тула үнгэрэгшэ намар 350 гектар сабшалангай газарые уhалhан, тэрээн дээрэ (үбэлдөө) 5000 тэргэ наг шэбхэ адхаhан байнабди. Үшөө, 275 гектар газарта саhа тогтоогообди. Герасимовска агротехникын үбэлэй хэмжээнүүлгануудые гол түлэб бэелүүлээбди. 150 гектар сабшалангай газар харганаа бургааhанhаа сэбэрлэхые, 655 гектар газарта шулуу богуудынь, түүхые, мүн опыт хэжэ 40 гектар сабшалан борнойлхые хараалнабди.

Өөрынгөө звеногой гурбан жэлэй хүдэлмэриин дүнгүүд ба опыт тухайда тобшохоноор хэлэбэл иимэ байна.

Манай звено хадаа 1937 ондо сабшалангай газарые уhалга ба бусад хэмжээабуулгануудые бэелүүлжэ, гектар бүриhөө 21 центнер үбhэ хуряагаа hэмди. 1938 ондо сабшалан дээрээ 4000 тэргэ наг шэбхэ тараагаад, хоёр дахин уhалаабди. Энээнэй результатда, 1030 гектар газарhаа гектар бүриин 22,5 центнер ба опытно участогhаа гектар бүриин 30-40 центнер үбhэ хуряаhан байнабди. Зүгөөр эдэ амжалтанууд хадаа бидэнэй хүсэлые хүсэд хангалагүй. Бидэнэр, үшөө баян ургаса, hайхан үбhэ хуряадаг болохын тула бүри эршэмтэйгээр тэмэсээбди.

Хоёр жэлэйгээ хүдэлмэриин опыдые бүридхэжэ ба герасимовцуудай гайхамшагта хүдэлөөндэ оролсожо, 1939 ондо бүри hайн ургаса түйлаабди. 400 гектар сабшалангай газарые шулуу богуудhаа сэбэрлэhэн, 60 гектар үтэгжүүлhэн байнабди. Үнгэрэгшэ жэлдэ сабшалангаа таба дахин уhалаабди. Энээнэй ашаар, 930 гектар газарhаа 22,8 центнер, опытно участогhаа гектар бүриин 84 центнер эрхим шанартай үбhэ хуряалгые хангаабди.

Би болбол эдэ хүдэлмэринүүдэйгээ результатаар, 1939 оной выставкэдэ хабаадалсажа, Эхэ оронойгоо хүдөө ажахын солото хүнүүдэй опыдуудаар зэбсэглэгдэhэн ба Москва городые үзэhэн байнаб.

РАДНА САНЖАНОВ—Селенгын аймагай, Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой, герасимовска звеногой звеновод.

* * *

Манай звено болбол энэ жэлдэ опытно участогhаа гектар бүриин 100 центнер, бүхы уhалhан ба үтэгжүүлhэн газарhаа 40-40 центнер үбhэ хуряаха зорилготойгоор хүдэлмэрилжэ байна. Ган гасуур болохоhоонь хэрэглэхын тула, сабшалангайгаа газар дээрэ мүлиhэ хүргөөhэн, 1281 тэргэ наг шэбхэ адхаhан, канава hубагуудые заhаhан ба шэнээр малтаhан байнабди.

Би, өөрынгөө опытно участогые гурба дахин уhалхые ба хоёр дахин сабшахые хараалнаб.

Бидэнэй зорилгонуудаа бэелүүлхэ хэрэгтэ колхозоймнай правлени hайн туhаламжануудые үзүүлнэ.

Серебрянников—Кяхтын аймагай, Буденныйн нэрэмжэтэ колхозой, герасимовска звеногой звеновод.

Майн урда тээхи социалистическэ соревновани

СТАХАНОВЕЦ КИРИЛЛОВ

Буринногопромсоюзай системын „Металлист“ промартелиин коллектив болбол Майн 1-нэй hайн үдэрые үйлэдбэриин эрхим показательнуудтайгаар угтахын тула бүгэдөөрөө тэмэсэжэ байна.

Тус промартелиин цехүүд ба хүдэлмэришэд стахановцуудай хоорондо социалистическэ соревновани үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлэгдээ. Энээнэй результатда стахановцуудай зэргэнүүд олошорно.

Комсомолец нүхэр П. А. Кириллов хадаа, 1940 оной эхиндэ энэ промартельда хүдэлмэрилжэ эхилхэдээ, үйлэдбэриин квалификацигүй байhан юм. Түмэршэ дархашууд нүхэд Трушенинов, Колесниковэй туhаламжын ба техминимумэй занятинуудта эрхимээр hуралсаhанайгаа ашаар, мүнөө нүхэр Кириллов болбол квалифицированна түмэршэ дархан боложо шадаа.

Үдэр бүринигөө үйлэдбэриин даабарине саг үргэлжэ 130 процент дүүргэнэ. Апрель hарынгаа түрүүшые хахадай планине 120,4 процент дүүргээ. Нүхэр Кириллов болбол партиино-комсомольско эхин организацинуудай зүгhөө үгтэhэн общественнэ хүдэлмэринүүдые саг соонь дүүргэдэг.

Стахановец Кириллов хадаа, Майн 1-нэй hайн үдэрые эрхим показательтайгаар угтахын түлөө, апрель hарынгаа түрүүшын хахадай планине 130 процентhаа доошо бэшэ дүүргэхэб гэжэ уялга абаба. Кирилловэй жэшээгээр, залуу стахановцууд нүхэд Кокорин, Шутков болбол hарынгаа даабаринуудые 130-130 процент дүүргэхэбди гэжэ социалистическэ уялгануудые абаа.

П. Д. Бизьяев.

Түрүүшүүлэй зэргэнүүд олошорно

Майн урда тээхи социалистическэ соревнованиие эмхидхэхэ тухайда Улан-Удын депогой хүдэлмэришэдэй, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй уряае Селенгын уhанзамай транспортын судоремонтно заводой хүдэлмэришэд тон халуунаар угтан, энэ жэлэй ремонтые болзорhоонь урид дүүргэхэ гэhэн тодорхой уялгануудые абаhан байна.

Наркомовско графигай ёhоор, „Ударник“, „Жуковский“, „Куйбышев“, „Улан-Удэ“, „Чаадаев“ пароходуудые ба № 3 земмашиные апрелиин 20-до ремонтолжо дүүргэхэ байhан аад, Майн урда тээхи социалистическэ соревнованида оролсожо, эдэ пароходуудые болзорhоонь урид, апрелиин нэгэндэ ремонтолжо дүүргэhэн байна. Мүн тэрэшэлэн, паровой бэшэ флодой заhабарилгые (апрелиин 15-да) болзорhоонь 10 үдэр урид дүүргээ.

Тус заводой түрүү хүнүүд—стахановцууд, ударнигууд болбол үйлэдбэриин үндэр жэшээнүүдые харуулна. Стахановцууд Хомишев, Антушев (пароход „Стаханов“), Мамонтов (№ 3 земмашина), рационализатор нүх. Иосиф Филиппов („Чкалов“ пароход) ба бусад болбол үдэрайгөө даабаринуудые 278 процентhээ доошо бэшэ дүүргэнэд. Баhа, Пальшинай ба Рабдановай бригадынхидай ремонтолhон пароходууд болбол тусхай комиссяар шалгагдахадаа hайн шанартайда тоологдоhон ба энэ жэлэй навигацида бэлэн болонхой. Бусад пароходуудань апрелиин 15-да ремонтологдожо сүм дүүргэгдэhэн байна. Гурбадахи ээлжээндэ заhагдаха пароходуудань апрелиин 20-до дүүргэгдэхэ.

Д. Цыренов.

ПОЛИТИЧЕСКО-МАССОВА ХYДЭЛМЭРИ—АЖАХЫН АМЖАЛТАНУУДАЙ ТYЛХЮУР

Цакир. (Манай тусхай корреспондентhээ). Агитационно-массова хүдэлмэриие ажахын зорилгонуудтай зохилдуулан табилга хадаа бүхы хэмжээабуулгануудые амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ түйлэй ехэ удхашабартай байна. Хады тиимэ байбашье hаань, Закаменай аймагай зарим хүтэлбэрилхы организацинууд энээндэ анхаралаа бага̄ар табина. Партиин райкомой агитаци ба пропагандын таhаг (эрхилэгшэнь нүхэр Воронцов) болбол ажалшан массын дунда агитационно-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр дэлгэрүүлгые хүсэд хүтэлбэрилнэгүй. Аймаг доторхи зарим колхозуудтань агитмассова хүдэлмэри hулаар ябуулагдана.

Жэшээлхэдэ, Енгорбойн сельсоведдэхи агитколлектив (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Дамдинов) болбол нютагуудахи Советүүдтэ hунгалтануудай үнгэрhэнhээ хойшо, хүдэлмэрөө ехээр hуларуулаа. Зарим агитаторнуудань нэгэшье занятии хээгүй байха юм. Илангаяа, тус сомоной „Интернационал“ ба „Улаан-Туя“ колхозой колхозниигуудай дунда энэ хүдэлмэри бүришье хангалтагүйгөөр ябана.

Тэрэшэлэн, Хуртагын сомоной, „Большевик“, Улэгчинэй сельсоведэй, Калининай нэрэмжэтэ ба бусад колхозуудта агитационно хүдэлмэри самотегто табигдашаhан байха юм. Улэгчинэй сомоной, Калининай нэрэмжэтэ колхозой агитаторнууд нүхэд Доржиев, Фафонов гэгшэд март hара соо ба апрель hарын эхилhэнhээ хойшо нэгэшье занятии хээгүй. „Большевик“ колхозой агитаторнууд-комсомольцууд нүхэд Мансарунова, Дайжитова ба бусад хадаа hарадаа миин хоёр-гурба дахин хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг байна.

Зүгөөр, хүдэлмэрөө hайнаар ябуулжа байhан агитколлективүүд бии. Санагын сельсоведэй агитколлективые хүтэлбэрилэгшэ, тэндэхи дунда hургуулиин hургагша нүхэр Савинов болбол энэ хүдэлмэрөө энергичнээр үргэлжэлүүлhээр. Агитаторнуудань занятинуудаа регулярнаар, планайгаа ёhоор үнгэргэнэ. Эрхим агитаторнууд нүхэд Даша-Нима Бабалуев, Ажеев ба бусад болбол колхозниигуудай дунда агитационно хүдэлмэри үргэнөөр дэлгэрүүлжэ шадаа. Улэгчинэй сомоной, „1-е Мая“ колхозой дэргэдэхи агитколлектив (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Хазагаев) хүдэлмэрөө жэшээтэйгээр табяа, агитаторнуудань занятинуудаа тон hайнаар, эрхим бэлэдхэлтэйгээр хэнэ.

Райкомой агитаци ба пропагандын таhаг хадаа эдэнэрэй бүри hайнаар хүдэлмэрилхынь тулада шухала туhаламжануудые үгэхэ уялгатай.

Большевистскэ хабарай тарилгын үедэ, агитационно хүдэлмэриие эрид hайжаруулжа, энээниие ажахын зорилгонуудтай зохилдуулан, эршэмтэйгээр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй.

Ц. Оронгоев.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Гашейн МТС-эй тракторна № 2 бригадынхид

О. Цыбиковэй фото.

Нютагай үнеэд бүриhөө мянгаад литр hү haaxa

Зэдэ. Боргойн сомоной, Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой МТФ-эйн haалиша Ц-Долгор Базарова өөрынгөө харууhалдаг 12 үнеэдhээ абаhан тугалнуудаа hайнаар түлжүүлжэ байна. Базарова болбол 1940 ондо нютагай үнеэд бүриhөө 1000—1000 литр hү haahab гэжэ уялга абаhан юм.

Тус колхозой хонишон Ханда Дашицыренова хадаа 130 эхэ хонидой түлнүүдые бүрин hайнаар түлжүүлхэ уялга абаа. Бусад haалишад ба хонишод, эдэ түрүү нүхэдэй жэшээгээр хүдэлмэрилжэ ба опыдынь ажалдаа хэрэглэжэ байна.

Д. Цыремпилов.

ГУРБАДАХИ ЧЕТВЕРТИИН ДYН

Зэдын аймагай хэдэ хэдэн hургуулинууд энэ жэлдэ бага бэшэ амжалтануудые түйлаа. Олонхи hургуулинуудта хүмүүжүүлгын хүдэлмэри үндэр хэмжээдэ үргэгдэжэ, hурагшадайнь дисциплина бэхижээ. Үхэр-Чулуунай эхин hургуули (эрхилэгшэнь нүхэр Даба Цыденов) энэ III четвертьдэ 100 проц. успеваемость хангаба. Тэрэшэлэн Дээдэ-Үчөөтэйн ба Доодо-Бургалтайн эхин hургуулинууд hуралсалай эрхим жэшээнүүдые харуулжа шадаа. Дээрэ дурсагдаhан hургуулинуудай багшанарынь hурагшад—эдиршүүдые коммунистическэ ёhоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ тон ехэ оролдолгое гаргана.

Отличнигууд—түрүү багшанар нүхэд Мария Петровна Мяготина, Наталья Ивановна Игумнова, Серебрякова, Цыденов ба бусад болбол hуралсалай үндэрвүүд показательнуудые түйладаг ба hурагшадай, зоной дунда үнэхөөр авторитедтэй болонхой. Эдэнэр, hуралсалай хүдэлмэрөөр өөhэдынгөө уялгануудые дүүргэхэhээ гадна, мүн хэдэн жэлэйгээ баян опыдуудые ба методуудые залуу багшанарта үгэжэ, тэдэнэй хүдэлмэридэнь тон ехэ туhа хүргэнэд. Галина, нүхэд Мяготина, Серебрякова, Цыденов ба бусад болбол олониитын хүдэлмэридэ угаа активнаар хабаадалсадаг—эрхим общественнигүүд, түрүү агитаторнууд!

* * *

Зүгөөр, аймагай зарим hургуулинуудта ба зарим багшанарай хүдэлмэридэ серьезно дутуунууд бии. Энээниие гэршэлхэ үсөөн бэшэ фактнууд байха. Жэшээлхэдэ, Боргойн эхин hургуулиин hурагшадай успеваемостинь III четвертьдэ—58 проц., Гэгээтын хүсэдбэшэ дунда hургуулиин hурагшадай успеваемость—67 проц. ба Петропавловкын дунда hургуулиин старша классуудай hурагшадай успеваемостинь оройдоо 50 процентhээ дээшэ гараагүй байха юм. Эдэ hургуулинуудта хүмүүжүүлгын хүдэлмэри hурагшадай дунда hулаар ябуулагдана. Тэдэнэй дисциплинэнь тон hула.

Эдэ дутуунуудай тохёолдолго хадаа олонхи ушарта hургуулинуудай администрациhаа, тэрэшэлэн багшанарhаа дулдыдана. Зарим hургагшанар болбол hурагшадайгаа успеваемостиие дээшэлүүлгэдэ анхаралаа багаар табидаг, уроогтоо ямаршье бэлэдхэлгүйгөөр ородог байна. Жэшээлхэдэ, Гэгээтын hургуулиин старша классуудта географиар заадаг hургагша нүхэр Васильев болбол олонхидоо, занятинуудаа ямаршье плангүйгөөр үнгэргэнэ. Тэрээнэй результатда, нүхэр Васильевта заалгадаг hурагшадай успеваемостинь хангалтагүй байба. Долоодохи классай зарим hурагшад, Уральска томонууд промышленна городуудые (Магнитогорск, Уфа г. м.), карта дээрэ оложо шадахагүй ба мэдэхэгүй байгаа. Цагаатайн эхин hургуулиие эрхилэгшэ нүхэр Будаев, Жэлтэрын hургуулиин hургагша нүх. Усова, Боргойн совхозой дэргэдэхи эхин hургуулиин hургагша нүхэр Миронова, нүхэр Гладышева (Гореновско hургуули) ба бусад болбол hурагшадые коммунистическэ ёhоор хүмүүжүүлхэ—иимэ хүндэтэ ба харюусалгата хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандана. Тэдэнэй хүдэлмэридэ ямаршье план байдаггүй. Заадаг классуудайнь успеваемость тон бага. Эдэнэр, өөhэдынгөө политическэ хүмүүжүүлгэ дээшэлүүлхые оролдодоггүй байхаhаа гадна, мүн олониитын хүдэлмэридэ хабаадалсадаггүй—„намhаа саагуур, наранhаа наагуур“ гэhэн шэнгеэр—хажуу тээhээнь харазд байдаг зантай.

Хэды тиимэ байбашье hаань, аймагай арадай гэгээрэлэй таhагай (эрхилэгшэнь нүхэр Шоболов) хүдэлмэришэд, hургуулинуудтаа тодорхой туhаламжа үгэхын орондо, ехэнхи сагаа канцелярта hуужа үнгэргэнэ. Хааяа, hарадаа нэгэ ОНО-гой инспекторнуудай нэгэниинь хүдөө гаража, хоёр гурбан хоног наралтайгаар ябаад ерэдэг байна.

Аймагайнь олонхи hургуулинуудта социалистическэ соревновани hулаар ябуулагдана. Түрүү hургагшанарай опыт, методуудые бүхы багшанарай шалабари болгохо хүдэлмэри ябуулагданагүй.

Зарим hургуулинуудта хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин hулаар табигдаhан дээрэhээ, ямаршье шалтагаангүйгөөр hуралсалhаа хожомдохо ба болишохо ушарнууд үзэгдэнэ. hуралсалай жэлэй эхилhэнhээ хойшо, аймаг дотор анар 226 hурагшад ямаршье шалтагаангүйгөөр hургуулияа орхиhон байна. Гансахан III четвертиин торшо соо Петропавловкын дунда hургуулиhаа 10 hурагшад занятида ябахаа болишоhон байха юм.

Зэдын аймагай арадай гэгээрэлэй таhаг, бүхы hургуулинууд болбол эдэ бүхы фактнуудhаа зохихо выводуудые хэжэ, hуралсалай жэлэй hүүлшын четвертьдэ эрид хубилалта хэхэ уялгатай.

Ц. Дамбиев.

Хүүгэдэй уранhайханай олимпиада

hаяхан, Зэдын аймагай, центртэ—Петропавловкада, районой hургуулинуудай hурагшад ба пионернүүдэй уранhайханай олимпиада болоо. Сталинска эпохын сэнгэлиг хүхюун багашууд болбол барагдашагүй гайхамшаг талантаяа харуулба. Арбан хоёр наhатай hургагша Шишмарева, гармонист Павлов, эдир художник Матвей Мункуев ба бусадай выступлениинүүдые суглараhшад тон ехээр hонирхоо.

Гадна, Дэрэстэйн хүсэдбэшэ дунда hургуулиин струнна оркестрын коллектив ба Петропавловкын дунда hургуулиин физкультурниигууд болбол уранhайханай элдэб номернуудые харуулhан байна.

Жэлтэрын эхин hургуули, Доодо-Торын хүсэдбэшэ дунда hургуули ба Петропавловкын дунда hургуулинууд олимпиада дээрэ түрүү hуринуудые эзэлбэ.

Олимпиадада хабаадагшадай дундаhаа 17 эрхим пионернүүд, hурагшад болбол республиканска олимпиадада хабаадалсахаар тоологдобо.

„Үнэн“ газетын сигналаар

„Бурят-Монголой Үнэн“ газетын январиин 28-най номерто толилогдоhон „Ажалай дисциплиные hайжаруулха“ ба газетэдэ толилогдоогүй „Оронд-Тарбагатайн hургуули муугаар хүдэлмэрилнэ“ гэhэн материалнуудай фактнуудань тодоржо, Хоринн дунда hургуулиин месткомой түрүүлэгшэ ба Ород-Тарбагатайн эхин hургуулиин даагша Будежабон гэгшэд зохихо хэмжээнүүд абтаа гэжэ Хоринн аймагай гэгээрэлэй таhаг мэдээсэнэ.

Харюусалгата редактор **Р. БИМБАЕВ.**

Адрес редакции г. Улан-Удэ, Каландаришвили 19. Телефоны: отв. редактора — 3-44; отв. секретаря — 3-23; отдел партийной жизни — 7-55 — 2 зв.; Сельхоз отд. — 7-55; отдел писем — 5-07.

Типография НКМП. Уполномоченный Бурглавлита №